

Seznam doporučených odrůd řepky

Významným zdrojem informací o vybraných registrovaných odrůdách ozimé řepky olejky je jejich zkoušení v pokusech pro Seznam doporučených odrůd, které bezprostředně navazuje na zkoušení odrůd v pokusech pro registraci.

Zkoušení odrůd řepky olejky pro Seznam doporučených odrůd (SDO) probíhá ve spolupráci Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) a Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejnin Praha. Do sortimentu pokusů pro SDO bylo v ročníku 2014/2015 zařazeno 22 odrůd, šest liniových, 14 hybridních a dvě polotrasličí hybridní odrůdy. Novinkou bylo zařazení první hybridní odrůdy tolerantní k herbicidní účinné látce imidazolinonů.

Ozimá řepka 15. 6. 2015 Foto Martin Dočekal

Tab. 1 – Aktuální úroveň výchozích kritérií pro doporučení odrůd ozimé řepky olejky platných od sklizně roku 2009

Kritérium		Úroveň
Výnos oleje	liniové odrůdy	minimálně 100 % průměru výnosu oleje zkoušených liniových odrůd alespoň v jedné pěstitelské oblasti (chladné, teplé)
	hybridní odrůdy	minimálně průměrná úroveň souboru hybridních odrůd (ve srovnání s průměrnou úrovní souboru liniových odrůd = 100 %) alespoň v jedné pěstitelské oblasti
Stav v aktuálním vydání Seznamu doporučených odrůd		
Průměrná úroveň výnosu oleje souboru hybrid. odr. z let 2013–2015		
107 % – teplá oblast – kritérium pro doporučení 107 %		
108 % – chladná oblast – kritérium pro doporučení 108 %		
Fomové černání stonku	napadení není horší o více než dva body ve srovnání s průměrem všech odrůd	
Obsah glukosinolátů ve sklizni	obsah není vyšší než 17 μmol/g semene při 9% vlhkosti, standardizováno na 46% obsah oleje v sušině	

Pokusy byly založeny na 18 pokusných místech. Z toho bylo ve zkušební síti ÚKZÚZ umístěno devět pokusů a devět u spolupracujících organizací. Ze založených pokusů pro sklizeň 2015 byly tři zrušeny pro mezerovité vzejití a tři nemohly být vyhodnoceny pro suchem způsobenou výraznou výnosovou nevyrovnanost. Závěrečné výnosové hodnocení zahrnuje výsledky ze 13 lokalit. Na základě výsledků sklizňových ročníků 2014/2015, 2013/2014 a 2012/2013 byly odrůdy rozděleny do jednotlivých kategorií doporučení – viz tabulka.

Kategorie doporučení

Odrůdy předběžně doporučené – odrůdy nově zařazené do zkoušek pro doporučování zkoušené jeden rok v pokusech pro SDO s nejméně třiletými výsledky zkoušení.

Odrůdy doporučené – odrůdy zkoušené minimálně dva roky v pokusech pro SDO a splňující výchozí kritéria pro doporučení.

Odrůdy ostatní – odrůdy zkoušené minimálně dva roky v pokusech pro SDO a nesplňující některé z výchozích kritérií pro doporučení.

Odrůdy pro speciální využití (Poznámka: Odrůdy v této kategorii se posuzují podle výchozích výkonových kritérií pro doporučení platná pro liniové odrůdy. Pokud žádná zkoušená odrůda tato kritéria nesplní, zařadí se k doporučeným odrůdám pouze jedna nevykonnější odrůda daného typu.) – odrůdy výrazně se odlišující kvalitou, například odlišné zastoupení mastných kyselin nebo jiného růstového typu (polotrasličí a jiné).

(Pokračování na str. 27)

Tab. 2 – Významné hospodářské vlastnosti registrovaných odrůd (výsledky z let 2013–2015)

Kategorie odrůd			Předběžně doporučené (min. 1 rok pokusů pro SDO)										Doporučené (min. 2 roky pokusů pro SDO)										Ostatní (min. 2 roky pokusů pro SDO)	
Typy odrůd			hybridní										hybridní										hybridní	liniové
Typ hybridu			PFH										PFH										PFH	
Hybridní systém			OGU/INRA										OGU/INRA										OGU/INRA	
			DK Exception	Astronom	DK Impression CL (IMI)	SY Alissa	Factor KWS	Oriolus	SY Saveo	Bonzai	Diego	Arabella	DK Exsence	DK Explicit	DK Excellium	Marathon	DK Sensei	Inspiration	DK Exquisite	Arot	Sidney*	Bonanza	Rescator	Slaki CS
Rok registrace			2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2013	2014	2013	2014	2011	2009	2010	2013	2014	2013	2013
Výnos semene (%) v oblasti na průměr liniových odrůd:																								
Teplá	5,58	5	121	109	104	106	105	106	104	103	102	105	113	109	107	105	113	105	102	101	100	105	97	96
Chladná	5,71	5	119	112	109	108	109	106	103	99	101	102	109	110	104	112	104	108	109	103	99	102	98	97
Výnos oleje (%) v oblasti na průměr liniových odrůd:																								
Teplá	2,37	5	121	108	103	105	103	104	103	101	104	104	115	111	110	105	112	104	102	101	97	105	98	96
Chladná	2,46	5	118	111	109	107	108	104	103	98	103	101	112	112	106	112	103	109	111	103	97	102	99	97
Agronomická charakteristika:																								
Přezimování (%)			99	93	96	95	94	97	95	96	64	94	93	98	91	92	98	97	98	96	96	96	99	93
Zralost (dny od Rescatoru)			1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	202	1
Délka rostlin (cm)			170	169	168	160	170	155	161	151	161	153	162	174	169	155	146	168	171	157	158	171	153	162
Poléhání (9–1)			6,5	6,3	7,0	7,3	6,9	7,1	7,1	8,1	7,7	5,9	5,6	6,1	6,4	7,7	8,5	6,7	7,2	8,1	5,3	7,2	7,2	6,5
Odolnost proti chorobám:																								
Sklerotinová hniloba (9–1)			6,9	6,0	6,6	6,1	6,7	6,0	6,5	6,4	6,1	6,6	5,4	6,6	6,4	6,3	6,1	6,1	6,7	6,9	6,8	6,6	6,6	6,6
Fomové černání stonku (9–1)			5,9	5,2	6,2	4,9	5,7	5,8	5,3	5,4	5,2	5,9	5,5	5,8	5,2	5,0	6,1	5,5	5,9	5,5	6,1	5,1	5,8	5,5
Čern řepková (9–1)			6,4	6,5	6,5	6,7	6,7	7,0	6,5	7,1	6,6	6,9	6,1	6,4	6,5	6,6	6,8	6,2	6,8	6,5	6,8	6,9	6,3	6,2
Verticiliové vadnutí (9–1)			6,9	6,0	7,2	6,1	7,1	6,4	6,7	6,6	6,2	6,6	6,2	7,0	6,7	6,0	6,0	6,1	6,8	6,5	6,8	6,6	6,3	5,8
HTS (g při vlhkosti 12%)			5,17	4,80	5,55	5,40	5,42	5,54	5,72	5,99	5,14	6,00	4,82	4,92	5,12	5,06	4,61	5,29	5,46	5,25	5,97	5,72	4,72	5,09
Obsah oleje (%) při 8% vlhkosti semene			44,43	44,31	44,54	44,13	43,93	43,82	44,48	43,87	45,54	43,84	45,50	45,53	45,42	44,52	44,27	44,52	44,95	44,85	43,73	44,71	45,00	44,40
Kvalita semene v sušině:																								
Obsah oleje (%)			48,29	48,16	48,41	47,96	47,75	47,63	48,34	47,69	49,50	47,65	49,46	49,49	49,37	48,40	48,11	48,40	48,86	48,76	47,54	48,60	48,92	48,26
Složení mastných kyselin:																								
Obsah nasycených mastných kyselin (%)			6,25	6,22	5,56	6,37	5,75	5,82	6,60	5,71	5,88	5,58	5,52	5,89	5,96	5,89	5,85	5,63	5,64	5,35	5,37	5,75	6,10	5,85
Obsah kyseliny olejové (%)			60,86	60,06	62,14	62,52	61,22	66,16	62,69	63,84	65,15	61,89	67,76	61,79	62,96	64,00	61,72	62,02	61,63	66,79	73,64	62,74	64,52	64,64
Obsah kyseliny linolové (%)			20,66	19,54	18,19	17,75	19,25	15,75	17,07	17,50	17,29	19,92	14,24	19,29	18,26	18,31	19,05	18,45	19,12	16,01	9,24	18,45	16,88	18,08
Obsah kyseliny alfa-linolenové (%)			9,12	11,04	10,62	10,21	10,42	8,95	10,42	9,80	8,57	9,46	9,35	9,91	9,69	8,53	10,29	10,72	10,40	8,76	8,28	9,85	9,30	8,19
Obsah kyseliny erukové (%)			<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
Obsah glukosinolátů (μmol/g semene při 9% vlhkosti) standardizováno na 46% obsah oleje v sušině			13,4	12,3	14,1	14,8	17,0	13,8	13,3	14,3	14,2	13,7	15,9	14,0	16,4	12,7	16,4	16,2	14,9	15,6	10,8	14,1	14,8	16,1
Obsah dusíkatých látek (%)			19,2	20,6	20,8	20,5	20,7	20,3	20,3	20,9	20,6	20,8	20,3	20,4	20,3	19,7	21,0	20,5	20,7	20,3	19,2	20,7	20,3	20,4

Vysvětlivky: 9 = nejlepší hodnota, příznivá vlastnost, 1 = nejhorší hodnota, nevyhovující vlastnost; PFH – pylově fertilní hybrid; IMI – hybrid tolerantní k imidazolinonu
*odrůda s vysokým obsahem kyseliny olejové v oleji, tzv. typ high oleic „HO“

(Dokončení ze str. 26)

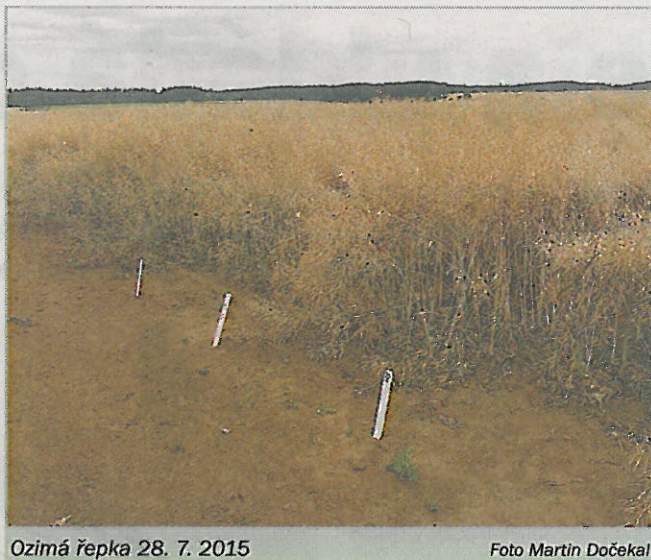
Výsledky zkoušení

Tabulka 2 a grafy 1 a 2 uvádějí výnosové, agronomické a kvalitativní výsledky zkoušení v letech 2013 až 2015.

Liniové odrůdy

Zkoušené liniové odrůdy v ročníku 2014/2015 doplnily odrůdy Arabella a Diego.

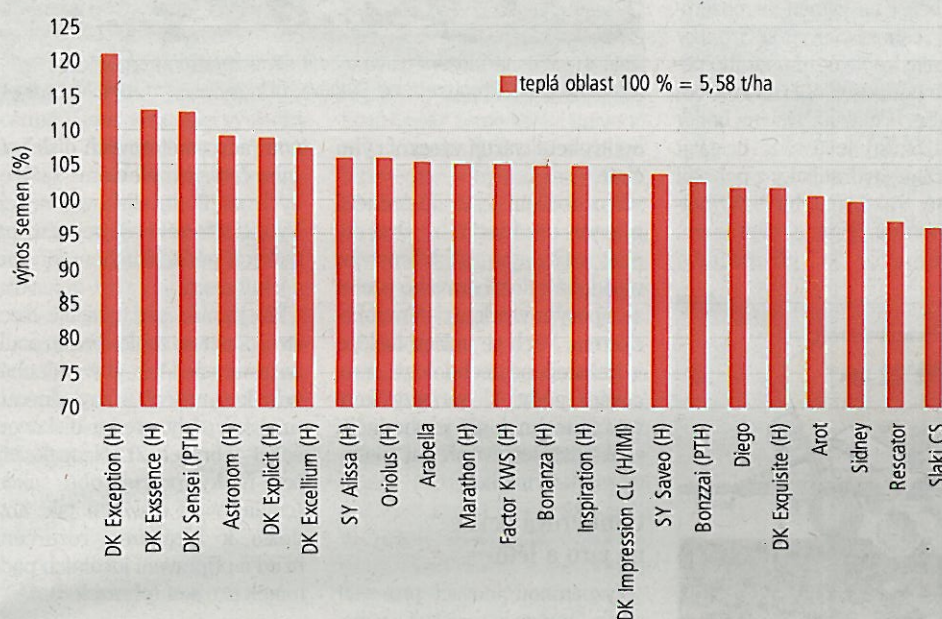
Nejvýnosnějšími odrůdami v teplé oblasti pěstování byly předběžně doporučené odrůdy Arabella a Diego a doporučená Arot. V chladné oblasti byly nejvýkonnější stejné odrůdy, ale v pořadí Arot, Arabella a Diego. V obou oblastech dosahuje

Ozimá řepka 28. 7. 2015

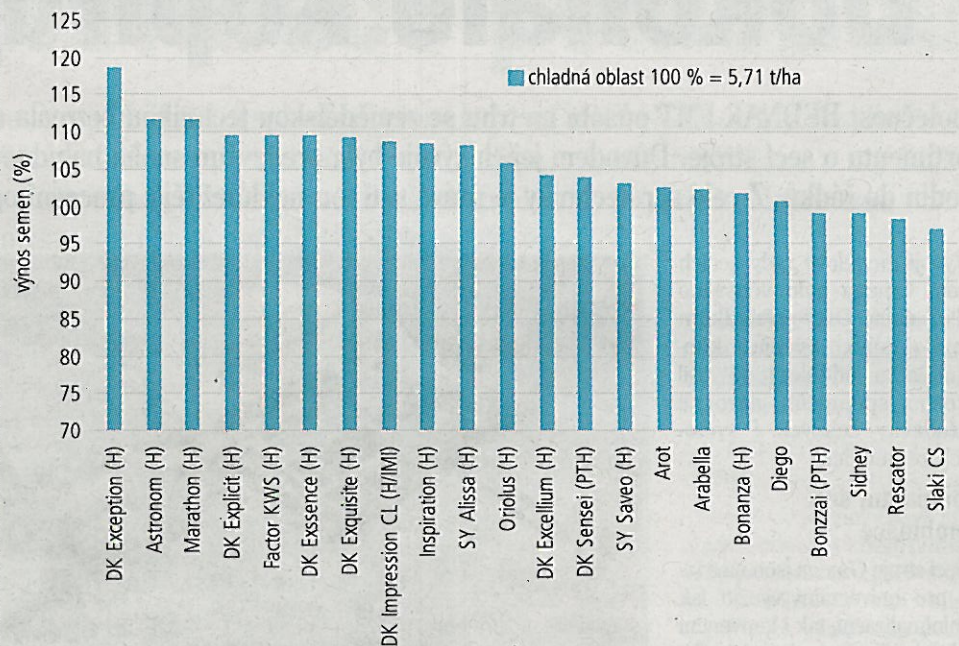
Foto Martin Dočekal

Graf 1 – Ozimá řepka – výnos semen v teplé oblasti pěstování v % na průměr liniových odrůd
(pokusy pro SDO ÚKZÚZ, průměr 2013–2015)

H – hybridní odrůda, IMI – tolerance k imidazolinonu, PTH – polotrasličí hybrid

Graf 2 – Ozimá řepka – výnos semen v chladné oblasti pěstování v % na průměr liniových odrůd
(pokusy pro SDO ÚKZÚZ, průměr 2013–2015)

H – hybridní odrůda, IMI – tolerance k imidazolinonu, PTH – polotrasličí hybrid

střední výkonnosti doporučená odrůda Sidney (vysoký obsah kyseliny olejové). Odrůdy Rescator a Slaki CS již výnosově zaostávají.

Hybridní odrůdy

Nově byly do sortimentu zkoušených hybridních odrůd zařazeny Astronom, DK Exception, DK Impression CL (tolerantní k imidazolinonu), Factor KWS, Oriolus, SY Alissa, SY Saveo a polotrasličí hybrid Bonzai.

Nejvýkonnějším hybridem v obou oblastech pěstování s velmi vysokým výnosem byla předběžně doporučená hybridní odrůda DK Exception. Vysoké výnosy v teplé oblasti měly doporučené hybridy DK Exsence

a polotrasličí DK Sensei. Středně vysokých až vysokých výnosů dosáhly předběžně doporučený Astronom a doporučené DK Explicit a DK Excellium. Vysoké výnosy v chladné oblasti měly předběžně doporučený Astronom a doporučený Marathon. Středně vysokou až vysokou výnosovou úroveň v této oblasti se vyznačovaly doporučené hybridy DK Exsence, DK Explicit, DK Exquisite, Inspiration a předběžně doporučené Factor KWS, SY Alissa, DK Impression CL. Ostatní hybridní odrůdy vykazují v jedné či obou pěstelských oblastech spíše

středně vysoké výnosy nebo je u nich již patrné výnosové zaostávání.

Závěr

Od března letošního roku je k dispozici nové vydání společné publikace Seznam doporučených odrůd řepky olejky a přehledy odrůd hořčice bílé, máku setého, lnu olejného a kmínu kořeného. Zde jsou dostupné další údaje o zkoušených odrůdách uvedených plodin.

Ing. Petr Zehnálek
Ústřední kontrolní a zkušební
ústav zemědělský

Téma týdne připravila Barbora Venclová

Předvádí se v tom nejlepším světle

Hybrid Factor KWS je od roku 2012 prověřován registračními zkouškami Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ). Od té doby se pravidelně zařazoval mezi nejvýnosnější hybridy řepky ve zkoušení, kdy v roce 2014 dosáhl výnosu semene 8,19 t/ha na zkušební stanici Čáslav. V tříletém průměru ÚKZÚZ dosáhl výnosu semene v teplé oblasti 109 %, v chladné 111 %. V letech 2012–2015 se v registračních zkouškách ÚKZÚZ umístil na druhé příčce.

Přednosti hybridu Factor KWS

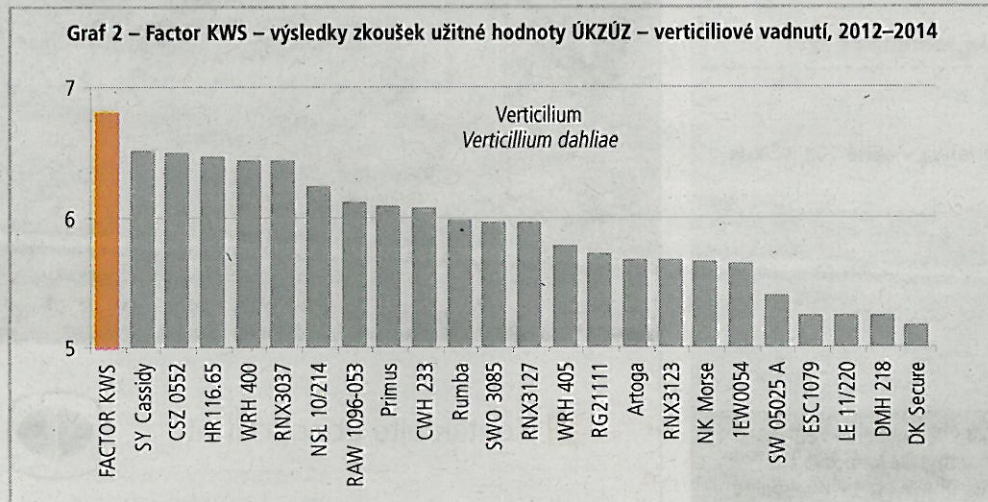
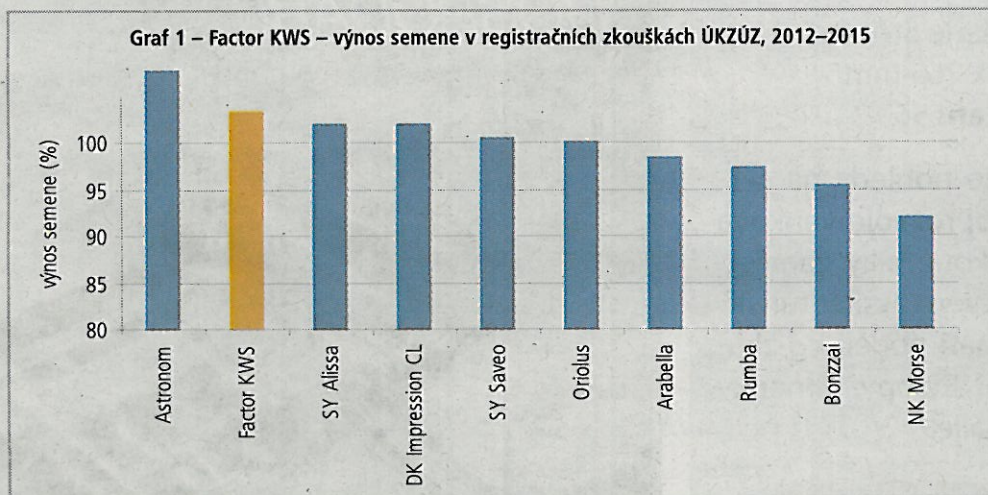
V suchém roce 2015 dosáhl hybrid Factor KWS v registračních zkouškách ÚKZÚZ výnosu semene 114 % (graf 1). Factor KWS je novinkou roku 2015. Za tuto krátkou dobu se předvedl v tom nejlepším světle.

Výhodou hybridu Factor KWS je, že ho lze pěstovat ve všech oblastech České republiky. Potvrzuji to i výsledky z poloprovozu, kdy v roce 2015 nebyl pro Factor KWS problém překročit hranici 5,5 t/ha na různých lokalitách. Tuto vlastnost pěstitelé určitě ocení.

Díky rychlému vývoji na podzim výborně odolává vyzimování. Factor KWS je středního vzrůstu, což má velmi příznivý vliv na nepoléhavost rostlin. Pro hybrid je typický střední termín kvetení a dozrávání.

Gen RLM 7

Factor KWS patří mezi nově zaregistrované hybridy, které jsou šlechtěny vůči napadení houbou *Phoma* spp. Šlechtitelský tým KWS začlenil do nových odrůd gen RLM 7, který zaručuje vynikající zdravotní stav porostu a dává tak základ úspěšnému pěstování ozimé řepky. Factor

Pro výnosný hybrid řepky Factor KWS je typický střední termín kvetení a dozrávání

Foto archiv firmy

KWS je velmi odolný vůči patogenu *verticillium*, což dokazuje graf výsledků zkoušek užité hodnoty ÚKZÚZ v letech 2012–2014, kde Factor KWS obsadil první místo (graf 2).

Hybrid je dále odolný vůči sklerotiniové hnilobě a černí řepkové. Dalším bonusem tohoto hybridu je odolnost vůči pukání šesulí, které umožňuje přirozené dozrávání a využití jeho výnosového potenciálu s minimálním rizikem předsklizňových ztrát.

Cílem společnosti KWS OSIVA je dodávat pěstitelům kvalitní osi-

vo ozimé řepky podložené výsledky získanými z výzkumů a vzdělávacích institucí. Proto byla navázána odborná spolupráce s Českou zemědělskou univerzitou v Praze, kde jsou hybridy společnosti KWS OSIVA zařazeny do těchto pokusů. V zemědělských podnicích jsou zakládány poloprovozní odrůdové pokusy, kde si pěstitelé mohou prohlédnout tyto porosty a následně vybrat odrůdy řepky KWS.

Ing. Ludmila Musilová, Ph.D.
asistentka pro marketing
KWS OSIVA s. r. o.